

Tasavvuf ve Higgs Bozonu

Yayımlama Tarihi : 17.09.2015

Higgs Bozonu nedir?

Higgs bozonu veya Higgs alanı maddenin nasıl kütle kazandığına dair ortaya atılan bir teoridir. Bu teori, evrenin yaratılışı ile ilgili düşünülen teorilerin, özellikle Standart Modelin kendi içinde tutarlı olmasını sağlamak için tasavvur edilen bir modeldir.

Standart model dediğimiz teorik fiziksel model, bize evrenin yapı taşlarını ve bu yapı taşlarının oluşturduğu maddeler arasındaki ilişkileri açıklayan bir modeldir. Bu yapı taşlarının boyutları 10⁻¹⁸ – 10⁻¹⁹ metre boyutlarında olup iç yapısı olmayan noktasal varlıklar olarak düşünülür.

Toplamda 16 parçacıktan oluşan bu modelin şimdiye kadar gözlemlenememiş olan son parçacığı, maddeye kütle veren ve tüm evreni kapsayan gizli alanın (ki buna Higgs alanı adı verildi) etkileşim parçacığı olan bir bozondur. Her fiziksel alanın etkisini taşıyan bir etkileşim parçacığı vardır, örneğin elektro-magnetik alanın etkileşim parçacığına foton (yani ışık parçacığı) adını veriyoruz. Higgs alanının etkileşim parçacığı da elektrik yükü olmayan, çok çok kısa ömürlü olan, yani meydana gelmesiyle tekrar yok olması arasında geçen süre bir saniyenin milyarda birinin milyarda birinden daha kısa olan ve proton kütlesinin 134 katı kadar yüksek kütlesi nedeniyle görülmesi hemen hemen olanaksız sayılan Higgs bozonudur. Bu parçacığa uzun süre gizemli kalması nedeniyle Tanrı parçacığı adı takılmıştı.

Higgs bozonu maddeye nasıl kütle kazandırmaktadır ? Higgs bozonu ve onun oluşturduğu Higgs alanı, evrenin ilk ortaya çıktığı andan itibaren evrenin her tarafına yayılmış olan bir alandır. Büyük patlamada ilk ortaya çıkan tanecikler etrafa yayıldıklarında, bunların saf enerji şeklinde oldukları ve kütlelerinin olmadığı düşünülmektedir. Bu tanecikler bütün evrenin içine yayılmış olan Higgs alanı içinden geçerken, tanecikler alan ile etkileşime giriyor ve alan kaybolarak taneciğe kütle kazandırıyor. Böylece bugünkü maddesel dünya kütle kazanmış bu taneciklerden oluşuyor.

Her fiziksel teori ortaya atıldığında, teorinin ortaya çıkardığı birçok soru ve eleştiri de insanları meşgul etmiştir. Fiziksel teoriler, deneyler ve ölçümlerle elde edilen sonuçlara uyum sağlamış olsalar bile hiçbir zaman kesin bir uyumluluk söz konusu olmamıştır. Örneğin daha sonra yapılacak deneylerin aynı uyumu vermeleri mümkün olmayabilir.

Teorinin izah edemediği bazı hususlar ortaya çıkabilir ve teorinin modellenmesinde kullanılan parametrelerin ve matematiğin yeterli olmadığı problemler kendini gösterebilir. Bu standart model için de böyledir, Higgs bozonu için de böyledir. Standart modelin atom altı düzeydeki hemen her olayı büyük bir hassalıkla açıklayabildiği halde, kendi içinde bir çok sorun barındıran bir teoridir. Teoride dışarıdan ithal edilen çok fazla parametre vardır. Bu parametrelerin orijini hakkında bir çok sorular vardır. Bu teoride kütle kazanımı Higgs bozonu ile açıklanabilmesine rağmen, teorideki simetri kırılmaları tam olarak anlaşılamamıştır. Bu nedenle evrende neden karşı-madde olmadığı sorusunun cevabı tam olarak verilebilmiş değildir. Standart modeldeki çeşni karışımı ve ailelerin sayısı keyfidir. Kütle spektrumunun orijini belirsizdir. Kütle ekim kuvveti standart model içinde yer almamıştır. Bunun gibi sorular çoğaltılabilir. Bu konuların ne olduklarının anlaşılabilmesi için, insanın oldukça ileri fizik bilgisinin olması ve bunlarla ilgili yazılmış yayınları incelemeleri gerekir.

Bütün fizik teorilerinde matematiksel modeller kullanılır. Bu modellerin deneye uyum sağlaması esas alınır. Sonuç uyumluysa model doğru kabul edilir ve işte gerçek budur diye açıklanır. Higgs bozonu içinde durum aynıdır. Ancak burada dikkatlerden kaçan veya kaçırılan bir husus vardır. Bir bilgiyi gerçek budur diye ifade edebilmek için bu bilgiye ulaşmak için kullanılan yöntemlerin de kesin doğruluğu kanıtlanmış olması gerekir. Doğa bilimlerinde ve matematikte maalesef bu şansa sahip değiliz. Çünkü tekrarlanan deneylerin koşullarının tamamen aynı olmasını temin etmek mümkün mü? Bu konuda birçok problem vardır. Kullanılan matematiğin kesin doğruluğu nasıl temin edilecektir. Matematik bir yerde 7 – 8 tane aksiyomun, yani ispatsız kabul edilen ve bize aşıkar gelen bazı bilgilerin, temel teşkil ettiği bir sistemdir. Aksiyomların doğru kabul edilmesi bir anlamda iman etmektir. Oysa bugünkü müspet bilimin içinde imana yer yoktur. Bütün

bunlar, fizik teori ve deneylerle elde edilen bilgilerin, Higgs bozonunda olduğu gibi, kesin doğru kabul etmenin ve işte kainatın sırrını bulduk diye ortaya çıkmanın hiçbir tutarlılığı yoktur.

Bununla beraber müspet bilimcilerin yaptığı araştırmaların ve elde edilen sonuçların uygulandığı yerler vardır. Bu uygulamaların tıp, evre, teknoloji gibi konularda insanlar için büyük faydalar sağladığını biliyoruz. Ancak bilimsel araştırmaların, onu kullananın niyetine göre faydası olup olmadığı sorgulanmalıdır. İkinci dünya savaşından önce yapılan nükleer fizik konusundaki bilimsel araştırmalar, insanları ve doğayı mahveden bir silah olarak kullanılmış ve herkes bundan çok zarar görmüştür. Günümüzde de CERN de yapılan deney ve araştırmaların, insanlara yönelebilecek silah üretiminde kullanılmayacağını kimse garanti edemez. Fakat biz yine de böyle kötü niyetlerin olmayacağını mit ederek, araştırmaların devam etmesini diliyoruz. Çünkü bulunan sonuçların tam kesin olmasa da, yaşadığımız evrenin nasıl muhteşem bir yapıya sahip olduğunu gözler önüne sermesi bakımından önemli buluyoruz. Ayrıca buralarda elde edilen bilgilerin insanlara fayda getirebilmeleri açısından destekliyoruz.

Bu bağlamda Higgs alanı için de bazı eleştiriler yapabilir ve sorular sorabiliriz:

- ▶ Higgs alanının mahiyeti nedir? Bu alan nasıl oluşmuştur ? Bunun teoride hiçbir açıklaması bulunmuyor.
- ▶ Higgs alanının temelini, çok önceleri yapılan bir matematiksel modellemenin oluşturduğunu biliyoruz. Kullanılan matematik ne kadar güvenilirdir. Çünkü iddia edilen kainatın sırrının ifadesidir.
- ▶ Bundan milyarlarca yıl önceki olaylar bugünkü fiziksel görüşlere ne kadar uymaktadır. Büyük patlamayı hemen takip eden zaman döneminde hangi fiziksel kuralların geçerli olduğunu biliyor muyuz?

► İlk ortaya çıkan taneciklerin saf enerji oldukları bir varsayımdır. Acaba ilk ortaya çıkan taneciklerin bazı fiziksel özelliklere sahip olup ta bunların sonradan başka özelliklere dönmüş olmaları mümkün değil mi?

► Bugün CERN de yapılan deneylerde tespit edilen Higgs bozonunun çok az da olsa bir kütlesi olduğu hesaplanıyor. O zaman şu soruyu sormak gerekmez mi? Higgs bozonunun kütlesi nereden geliyor? Bozonun hem kütlesi var, hem de başka taneciklere kütle kazandırıyor. O zaman esas sebebin bozonun olmaması gerekmez mi? Kütle veren sebebin başka yerde aranması gerekmez mi? Bu durum bir paradoks yaratmaz mı?

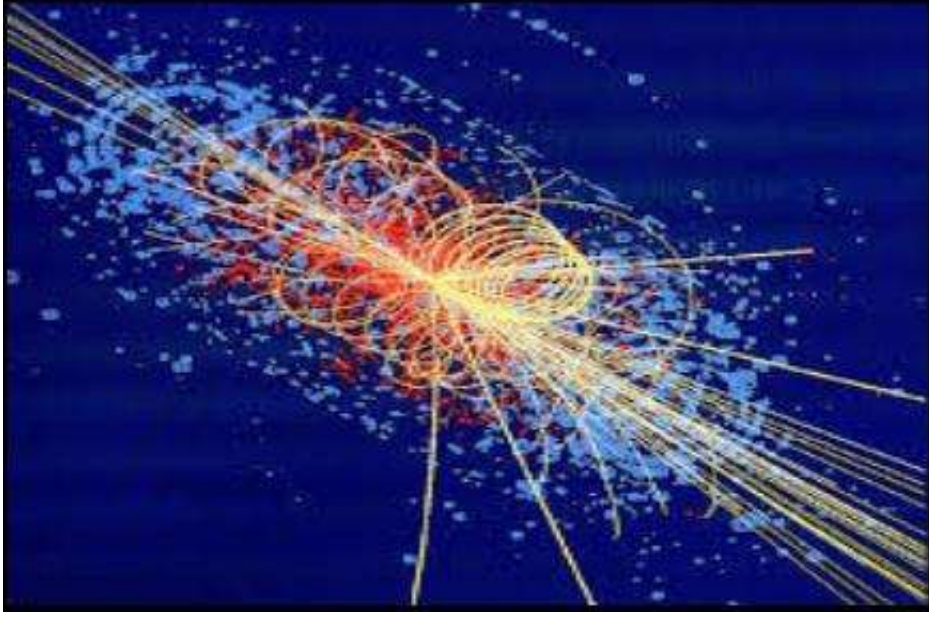
► Bazı bilim adamları, Higgs alanına ait iddiaları daha da ilerleterek insanın da bu oluşum içinde meydana geldiğini ve hatta canlılığın bile atomsal bir yapı içinde olduğunu iddia etmeye kadar gitmişlerdir. Ruhun varlığını inkar ederek, canlı oluşumun, kimyasal elementlerin bir kombinasyonu olduğunu ispat eden hiçbir deneyin şimdiye kadar yapılmamış olmasına rağmen, bazı insanların tanrının varlığını ret etmek için Higgs alanını bir vesile olarak kullanmak hoşlarına gitmiş, dolayısıyla Higgs bozonuna Tanrı parçacığı adını vermekten çekinmemişlerdir. Bu yaklaşım ne kadar bilimseldir, önce bunun cevabı verilmelidir. Etrafındaki ve kendi içindeki maddi alemi mevcut olan tek varlık olarak görenlerin bu makaleyi iyice okumalarını ve üzerinde düşünmelerini tavsiye ederiz.

Yukarıda anlattığımız hususlar her fiziksel teori için geçerlidir. Fizik teorilerinin tarihi incelendiğinde bu durumu tespit etmek çok kolaydır. Fiziksel teorilerindeki bu belirsizlik ve eksikliklerin cevabı İslami Tasavvufta mevcuttur. 1400 sene boyunca tasavvufta doğa olayları incelenmiş ve onlar hakkında çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bu görüşlerin temellinde Sırlar İlmi vardır. Sırlar ilmi, akıl sınırı ötesinde olan ilimdir. Bu ilim peygamberlere ve velilere mahsustur. Sırlar ilmine

sahip olan alim, bütün ilimleri bilir. Bu ilim bütün ilimlerin hepsini kapsar. Sırlar ilmine göre, Allah'tan alınan bilginin dışında gerçek bilgi yoktur. Çünkü akılcı ilim adamı, fikrin otoritesi altında bağlanmıştır. Aklın hüküm sürdüğü bir alanı vardır ve bu alanın dışına çıkarsa hata yapar. Eşyayı zatı (özü) ile bilmediği sürece kimse adına bilgi gerçekleşmez. Akıl yoluyla eşyanın zatını anlamak imkansızdır. Ancak keşif yoluyla anlaşılabilir. Bu da Sırlar ilminin yöntemidir. İlahi keşif olmaksızın kainatın olgularını incelemek insanı mutlak gerçeğe ulaştırmaz. Kesin bilgi kalbin işidir.

Bazı insanlar Sırlar İlmine inanmayabilir ve oradaki bilgileri kabul etmediğini ifade edebilir. Ancak bilimsel düşünme, bilginin objektif ve kompakt oluşunu esas almalıdır. Yani ortaya atılan görüşlerin çelişkili bir yapıda olmayıp, kendi içinde tutarlı bir yapıda olmalarını esastır. Bununla beraber bilgi içinde belli oranda bir inanma payı kaçınılmazdır. Sırlar ilminde de bir inanış payı vardır. Bu inanışa katılmayanlar onun getirdiği verileri kabul etmeyebilirler. Bu insanın yaratılışının bir sonucudur. Bizim bu makalede anlatacağımız hususlar, İslam'ın ehli-sünnet itikadına sahip olanlara hitap etmektedir. Yazdıklarımıza inanmayanlara bizim söyleyecek hiçbir sözümüz yoktur. Ancak onların yazdıklarımızla ilgili sordukları herhangi bir soru olursa onları da büyük bir hoşnutlukla açıklarız.

Aşağıda yazdıklarımızı okumadan önce, okuyucuların daha önce yayınladığımız İlmin Güzellikleri, Tasavvuf Nedir?, Tasavvufta Bilgi ve Tasavvufta Varlık adlı makalelerimizi birer ön bilgi olarak okumalarını tavsiye ederiz. Bu makaleler aşağıda yazacağımız hususların daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Higgs alanı teorisine tasavvufi yaklaşım

Bizim bu makaledeki amacımız, yukarıda anlattığımız Higgs alanı teorisini İslami tasavvuf açısından ele almaktır. İslam tasavvufu evrenin yaratılışına ve varlık (ontolojik) problemlerine kendine has bir tarzda yaklaşmaktadır. Tabii ki bu yaklaşımlara, İslam inancının temel teşkil ettiğini söylemeliyiz. Amacımızı daha iyi ifade edebilmek için önce, tasavvuftaki varlık anlayışının temel esaslarını aşağıda sıralayacağız. Sonra da bunlarla Higgs alanı arasındaki benzerlik ve uyumsuzluklarla ilgili görüşlerimizi dile getireceğiz. Ümit ederiz ki bu konuyla ilgilenen ve bu konu hakkında düşünen insanlara, konunun açıklığa kavuşması bakımından yardımcı olabiliriz. Başarı Allah'tandır.

İslam inancına göre 'Allah var idi ve O'nunla beraber başka bir şey yoktu.' Allah Teâlâ alemi var etmek ve onun kendisinin bildiği tarzda yaratılışını başlatmak isteyince, bu yüce iradeden tümel hakikate yönelik bir tecelli gerçekleştirmişti. Bunun sonucu olarak, ondan Hebâ

diye isimlendirilen bir hakikat meydana gelmiştir. Hebâ alemde yaratılmış ilk varlıktır ve alemin inşası için harç ve toprak gibidir.

Sonra Allah Teâlâ, nuruyla bu Hebâ'ya tecelli etmiştir. Akılcıların Heyula diye isimlendirdikleri bu Hebâ'dan, her şey kendi güç ve istidadınca bir şey kabul etmiştir. Bu İlahi Nur, Hebâ ve Tümel Hakikatten Akıl diye isimlendirilen Muhammedî Hakikat yaratılmıştır. Bu hakikat bütün alemin efendisi ve varlıkta ortaya çıkan ilk şey olmuştur. Daha sonra, Muhammedî Hakikatin Hebâ' da tecellisi ile alemin hakikati ortaya çıkmıştır. Buna göre, alemde gördüğümüz her şey Muhammedî Hakikatin bir tecellisi olup, onun nurundan Hebâ içinde yaratılmıştır.

Hebâ doğada bulunan bütün suretlere, yani doğada bulunan her şeye yayılmıştır. Hiçbir suret onun etkisinin dışında kalmamıştır. Hebâ bütün suretlerde kendi hakikati ile bulunur. Bu hakikat bölünmez ve eksiklikle nitelenmez. Tıpkı, beyaz olan eşyalarda beyazın zatı ve hakikati ile bulunması gibidir. Hebâ'nın alemde bu şekilde yayılması tevhidin (bir olmanın) bir sonucudur.

Yukarıda anlattığımız Higgs alanı da, Hebâ gibi bütün evrende yayılmış olarak tasavvur edilmektedir. Higgs alanının işlevi, Hebâ'nın evrendeki işleminin bir parçası olarak düşünülebilir. Olaya şöyle de yaklaşabiliriz: Evrendeki her şey Hebâ'dan kendi güç ve istidadına göre bir şeyler almasının özel bir hali, taneciklerin Higgs alanında kendi güç ve istidadına göre kütle kazanıp veya kazanmaması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu durum o taneciğin ezelde yaratılmış olan istidadının bir sonucudur. Bu düşünce tasavvuf ile Higgs alanı teorisi arasında bir benzerliği ifade etmektedir.

Bununla beraber, tasavvuf ile Higgs alanı teorisi arasında bazı çelişkiler de vardır. Yukarıda bahsettiğimiz gibi, Higgs bozonunun bir kütlesi vardır, fakat ayrıca bu bozon kütle kazanma mekanizmasının baş oyuncusudur. Bu durumda şu soruyu sormak gerekmez mi: Higgs

bozonu kütlesini nasıl kazanmıştır? Tasavvufa göre bir şey kendisinin nedeni olamaz. Çünkü aksi halde bu durum, nedenin nedenle aynı olmasına yol açar ki, bu bir şeyin merteye bakımından kendisinden önce gelmesi demektir. Böyle bir şey ise anlamsızdır. Dolayısıyla, kütle kazanma mekanizması olarak düşünülen Higgs alanındaki Higgs bozonlarının etkileşmeleri için kütlesi olmayan bir bozonun bulunması gerekir. Fakat Higgs bozonuna bir kütle isnat etmeğe neden ihtiyaç duyuluyor. Bu hususu, eğer matematiksel model gerektiriyorsa modelin değiştirilmesi; eğer deneyler gerektiriyorsa Higgs bozonunun tanımının değiştirilmesi gerekmektedir.

Bütün kainat sebep ve sonuçlarla birbirlerine bağlıdır. Bununla beraber sebepler sayesinde olguların oluştuğunu düşünenler yanılmaktadır. Bu yanılma aynen şu ifadede de vardır: Higgs bozonları, Higgs alanı ile etkileşime giren taneciklerin kütle kazanmalarına sebep olmaktadır. Bu çeşit ifadeler fizik teorilerin bir çoğunda vardır. Örneğin, fotonların, elektro-magnetik alanının oluşmasına sebep olmaktadır, ifadesi de böyle bir yanılma taşımaktadır. Burada tasavvulla temelde çelişen bir durum vardır. Tasavvufa göre aslında sebepler vesilesi ile olgular oluşmaktadır. Vesile yerine sayesinde ifadesinin kullanılması Allah'a şirk koşmak olur. Evren, Allah Teâlâ'nın yaratıcısı olduğu bir yazılım programı ile yönetilmektedir. Higgs bozonu yazılımın kendisi değil, yazılımın kullanıcısıdır. O yüzden sebep değil vesiledir. Biz sadece yazılım programının nasıl işlediğini gözlemeye çalışmaktayız. Bununla beraber, yazılım programının nasıl işlediğini tam olarak görme şansına da sahip değiliz. Çünkü bu programda uluhiyet unsurları vardır. Bizim bu uluhiyet unsurlarını idrak etmemiz mümkün değildir.

Buna göre ' Bozonlar taneciklerin kütle kazanmasına sebep olmaktadır ' , cümlesi yerine, 'Higgs bozonları taneciklerin kütle kazanmasına vesile olmaktadır' ifadesini kullanmak daha doğrudur. Bununla beraber müspet bilimcilerin bir kısmı sebeplere birer vesile gözüyle

bakmazlar. Onlar sebeplere gerçek bir kudret ve güç vererek olguların asıl kaynakları olarak görürler. Bir kısmı da esas sebeplerin Allah Teâlâ tarafından yaratıldığına inanır ve bizim gözlemlediğimiz olaylardaki sebeplerin birer vesile olduğuna inanırlar. Tasavvufa göre Higgs bozonları, Higgs alanı içinde maddeye kütle kazandırmaya vesiledir, yoksa asıl sebebi değildir.

Asıl sebep Allah Teâlâ'dır. Çünkü Allah Teâlâ, varlık tecellisi ile şeyleri var etmiştir ve onların varlıklarını bu tecelli ile devam ettirmektedir. Allah Teâlâ'nın el-Alim ismi, onların suretlerine ilişerek onları çeşitli özelliklerle süslemiştir. Bunlardan biri de bir maddenin kütleyle sahip olmasıdır. Alem, ilahi isimlerin avucu içindedir. İsimler alemi iki yönden yönlendirirler. Kendi hakikatlerine göre ve varlıklara ait istidatlara göre. Buna göre her varlık kendi istidadına göre, kütle sahibi olur veya olmayabilir. Bunlar o eşyanın ezelde yaratılmış olan istidadının bir sonucudur.

Allah herhangi bir şeyi rastlantı olarak yaratmaz. Allah her şeyi doğru bir bilgi, irade, bilinmeyen bir takdir ve kazaya göre meydana getirir. Dolayısıyla herhangi bir olayın veya varlığın, daha önce O'nun bilgisinde meydana gelmiş olması gerekir.

Alemdeki bütün hakikatler ilahi hakikatlerle irtibatlıdır. Bu irtibatı anlamak son derecede güçtür. Üzerinde, keşif ve akılla ortadan kalkmayacak pek çok perde vardır.

İnsanların doğadaki düzeni incelemesine ve onun nasıl çalıştığını anlamak istemesine tasavvuf açısından olumlu bakılır. Çünkü kainat Allah Teâlâ'nın yazdığı (yarattığı) bir yazılım programı ile işlemektedir. Bu yazılım programının nasıl çalıştığını anlamaya çalışmak insanı Allah'a yaklaştırır. İnsan doğadaki fevkalade olguları görüp onların nasıl bir ilahi düzen içinde işlediklerini fark edince hayrete düşer. Bu Allah'a yaklaşmanın bir adımıdır.

Bütün fizik teorilerinde olduğu gibi, Higgs alanının tanımlandığı Standart model de, makalenin baş tarafında anlattığımız gibi, bir çok problemler ve eksikliklere sahiptir. Bu doğanın ontolojik yapısından dolayı kaçınılmazdır. Müspet bilimciler bu eksiklikleri gidermek için yeni modeller geliştirirler. Ancak her yeni model de beraberinde yeni problemler ve eksiklikler getirir. Tasavvufta akılcılar dediğimiz bilim adamları, akıl ve duyu yoluyla bu eksikliklerin giderilip en sonunda evrenin yazılım programının bütün detayları ile anlaşılacağına inanırlar. Onlara göre, fizikteki yeni buluşlar sayesinde teorilerdeki eksikliklerin giderek azalacağı ve en sonunda her şeyi içine alan ve doğadaki her şeyi açıklayabilen bir teorinin inşa edileceğini ümit ve iddia etmek mümkündür. Fakat bu gelişmelerin, onların iddia ettiği gibi bir noktaya doğru yakınsadığı söylenemez. Her yeni yaklaşım bir çok yeni problemin ve eksikliğin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla bizce, fizikteki bilimsel gelişmeler bir noktaya yakınsamak yerine ıraksamaktadır. Bununla beraber, bu gerçeğin insanı ümitsizliğe götürüp araştırma yapmaktan uzaklaştırmamalıdır. Çünkü İslam inancına göre ilimle uğraşmak farzdır ve Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan bilimsel çalışmalar insana sevap kazandırır.

Yukarıdaki problemi daha iyi anlayabilmek için, doğanın varlıksal (ontolojik) yapısının tasavvuf açısından ele alınması gerekir. Tasavvufa göre alemde eşyanın iki yönü vardır. Birisi yaratıcısına olan yönü, diğeri aleme olan yönüdür. Akıl ve duyuların kullanılarak yapılan araştırmalarda, biz ancak eşyanın aleme bakan yüzünü inceleyebiliriz. Eşyanın ilaha bakan yönünü göremediğimiz için eşya ve olgular hakkındaki bilgimiz eksik kalmaktadır. Bunu bugüne kadar ortaya atılan bütün fizik teorilerinde görmekteyiz. Hiçbir teori tam ve mutlak bir gerçeklikle geçerli değildir. Eşyanın aleme bakan yönü eşyanın zahiri tarafıdır. Eşyanın yaratanına bakan yönü ise onun batını tarafıdır. Eşyanın batını tarafını akıl ve duyularla anlamak mümkün değildir.

Çünkü akıl ve duyular sınırlıdır. Eşyanın batını yönü ancak keşif yoluyla görülebilir. Bu ise Sırlar ilminin metodudur. Sırlar ilmi yoluyla elde edilen bilgilere tasavvufi bilgiler denir. Bu bilgilere akıl ve duyularla ulaşmak imkansızdır.

Sonuç

Evrende ortaya çıkan bütün olgu ve şeyler, Allah Teâlâ'nın evrenin oluşu ve işleyişi ile ilgili yarattığı ve sahibi olduğu bir yazılım programı ile gerçekleşmektedir. İnsanın görevi bu yazılım programını anlamak ve bu şekilde Allah Teâlâ'nın yücelerden yüce olduğunu idrak etmektir. İnsan bu yolla Rabbine yaklaşabilir. Bununla beraber yaratılışın doğasında olan bazı gerçekler, insanın bu yazılım programını tamamen idrak etmeye engeldir. Akıl ve duyular yoluyla ancak doğanın zahiri tarafı incelenebilir. Doğanın batını tarafını incelemek için keşif yolunu kullanmak gerekir. Bu ise Sırlar ilminin bir metodudur. Bu nedenle fizik gibi ilimler doğanın ancak zahiri yönünü inceleyebildiğinden, elde ettikleri bilgiler eksik ve hatalı olmaktadır. Higgs bozonu ile ilgili elde edilen bilgiler de bu bakımdan eksik ve hatalı olabilir. Bu bakımından bilim adamlarının bu konuda, kainatın sırrını keşfettik gibi kesin iddialarda bulunmaları yanlıştır ve objektif değildir. Hele bir bozona tanrısal vasıflar yüklemek tamamen ilim dışıdır.

Müslümanların bu konuda duyarlı olmaları ve İslamın Ehl-i Sünnet itikadına aykırı olan her türlü iddia ve ifadelerden uzak durmaları gerekmektedir. Doğanın araştırılması İslam kuralları dahilinde her zaman takdirle karşılanmalıdır. Allah, bütün dostları ilmi seven ve ilme hizmet edenlerden eylesin.

Makalenin hazırlanmasında faydalanılan kaynaklar:

'101 Soruda Kuantum', Kenneth W. Ford, Alfa Basım Yayım, İstanbul,2011

'Biraz Kuantumdan Zarar Gelmez', Marcus Chown,Alfa Basım Yayım, İstanbul,2010

'Fütûhât'ı Mekkiyye', İbn Arabî, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2010

'Higgs keşfedildi, şimdi ne olacak?', Kerem Cankoçak, Bilim ve Gelecek, Ağustos, 2012

'Sadreddin Konevî'de Bilgi ve Varlık',Ekrem Demirli, İz Yayıncılık, İstanbul, 2005

'Science,Mathematics and Sufism', H. Bayman,www.henrybayman.com

'Varlık Ağacı', İbn Arabî, İz Yayıncılık, İstanbul, 2010

'Varlığın Dili', İsmail Hakkı Bursevî, İz Yayıncılık, İstanbul, 2010

'Zamanın Daha Kısa Tarihi', Stephen Hawking, Doğan Kitap, İstanbul,2006

Makale ile ilgili yorum ve eleştirileriniz için :
<mailto:oryanmh@gmail.com>

[Anasayfa](#) [Makaleler](#)